

Seat No. : _____

N07-101

November-2014

B.Ed., Sem.-I

B-505 : Social Science

(Content Cum Method)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : (1) બધા જ (પાંચેય) પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

(2) વિકલ્પો આંતરિક છે.

(3) જમણી બાજુ દર્શાવેલ આંક પ્રશ્નોના પૂરા ગુણ દર્શાવે છે.

1. (A) નીચે આપેલા પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે **750** શબ્દોમાં લખો. **10**
- (1) માહિતી ટેકનોલોજીના ક્ષેત્રે ભારતે શી પ્રગતિ કરી છે ?
- (2) બંધારણનું મહત્ત્વ જણાવી, બંધારણના આધારસ્તંભોની સંક્ષેપમાં ચર્ચા કરો.
- (B) નીચે આપેલા પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે **125** શબ્દોમાં લખો. **4**
- (1) દેશી રાજ્યોના એકીકરણ વિશે સંક્ષેપમાં જણાવો.
- (2) ગાંધીજીએ અસહકારનું આંદોલન સમેટી લેવાનું શાથી ઉચિત માન્યું ?
- (3) જલિયાવાલા બાગના હત્યાકાંડ વિશે ટૂંકમાં જણાવો.
2. (A) નીચે આપેલા પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આશરે **100** શબ્દોમાં લખો. **6**
- (1) ભૂમિ સંરક્ષણના ઉપાયો જણાવો.
- (2) રાષ્ટ્રીય અર્થકારણમાં કૃષિનું મહત્ત્વ સ્પષ્ટ કરો.
- (3) સડકમાર્ગના ફાયદા જણાવો.
- (B) નીચે આપેલા પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે **500** શબ્દોમાં લખો. **8**
- (1) કુદરતી સંશાધનોની ઉપયોગીતા જણાવો.
- (2) પ્રાચીન ભારતની હસ્તકલાઓ વિશે નોંધ તૈયાર કરો.
3. (A) નીચે આપેલા પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે **750** શબ્દોમાં લખો. **10**
- (1) આર્થિક વિકાસની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરી, વિકાસશીલ અર્થતંત્રના લક્ષણો જણાવો.
- (2) મહિલા સશક્તિકરણ એટલે શું ? તેનું સ્વરૂપ, તેની આડેના અવરોધક પરિબળો અને વર્તમાન સ્થિતિની ચર્ચા કરો.

- (B) નીચે આપેલા પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે 125 શબ્દોમાં લખો. 4
- (1) ભારતની આબોહવાની વિશેષતાઓ જણાવો.
  - (2) વન્યજીવોના સંરક્ષણ માટેની નીતિ જણાવો.
  - (3) જાતીય (સ્ત્રી-પુરુષ) અસમાનતા વધારનારાં પરિબલો જણાવો.
4. (A) નીચે આપેલા પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આશરે 100 શબ્દોમાં લખો. 6
- (1) કથન પદ્ધતિનો અસરકારક ઉપયોગ કેવી રીતે કરશો ?
  - (2) પાઠ આયોજનનું મહત્ત્વ જણાવો.
  - (3) સામાજિક વિજ્ઞાન વિષયના સામાન્ય હેતુઓ જણાવો.
- (B) નીચે આપેલા પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે 500 શબ્દોમાં લખો. 8
- (1) સામાજિક વિજ્ઞાનની આધુનિક સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરી, તેનું મહત્ત્વ જણાવો.
  - (2) આધાર પદ્ધતિનો અર્થ દર્શાવી, તેના લાભ-ગેરલાભ જણાવો.
5. નીચે આપેલ પ્રશ્નોના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર આપો. 14
- (1) વિજ્ઞાન ટેકનોલોજીનો વિકાસ શેનો પાયો છે ?
  - (2) ભારતના બંધારણનો અમલ ક્યારથી થયો ?
  - (3) 'રોલેટ એક્ટ' કેમ 'કાળા કાયદા' તરીકે ઓળખાયો ?
  - (4) ભારતમાં મોતી અને જરીકામ માટે જાણીતાં સ્થળોના નામ આપો.
  - (5) માનવસર્જિત સંશાધનોના ઉદાહરણ આપો.
  - (6) ભારતની રાષ્ટ્રીય આવકનો કેટલા ટકા હિસ્સો કૃષિમાંથી પ્રાપ્ત થાય છે ?
  - (7) ભારતની આબોહવાને કયા પ્રકારની આબોહવા કહે છે ?
  - (8) 4 ઓક્ટોબરને કયા દિવસ તરીકે ઓળખવામાં આવે છે ?
  - (9) સંદેશાવ્યવહારની જરૂરિયાત કેમ છે ?
  - (10) વિકસિત દેશોના ઉદાહરણ આપો.
  - (11) ભારતમાં ઈસ્ટ ઈન્ડિયા કંપનીની સ્થાપના ક્યારે થઈ હતી ?
  - (12) પાઠ આયોજનના મનોવૈજ્ઞાનિક ક્રમ જણાવો.
  - (13) 'ગાંધીજીનું જીવન' પાઠના અધ્યાપનકાર્ય માટે કઈ પદ્ધતિનો ઉપયોગ યોગ્ય ગણાય ?
  - (14) સામાજિક વિજ્ઞાન શિક્ષણના ધ્યેયો કયા કયા છે ?

Seat No. : _____

N07-101
November-2014
B.Ed., Sem.-I
B-505 : Social Science
(Content Cum Method)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

- Instructions :** (1) All the (**five**) questions are compulsory.
(2) Options are internal.
(3) Figures to the right indicate full marks of questions.

1. (A) Answer any **one** question from the following in about **750** words. **10**
(1) What is India's progress in the field of Information Technology ?
(2) Explain the importance of Constitution and explain the aspects of Constitution briefly.
- (B) Answer any **one** question from the following in about **125** words : **4**
(1) State in short about consolidation of Swadeshi States.
(2) Why did Gandhiji think it proper to wind up the Non-cooperation Movement ?
(3) State in short about 'Jaliyawala bagh hatyakand.'
2. (A) Answer any **two** questions from the following in about **100** words : **6**
(1) State the ways to protect the Land.
(2) Explain the importance of Agriculture in National Economy.
(3) State the advantages of Roadways.
- (B) Answer any **one** question from the following in about **500** words : **8**
(1) Mention the usefulness of Natural resources.
(2) Prepare a note on the ancient Indian Handicraft.
3. (A) Answer any **one** question from the following in about **750** words : **10**
(1) Clarify the concept of Economical development and describe the characteristic of developing economy.
(2) What is Women empowerment ? Describe its nature, obstacles and present position.

- (B) Answer any **one** question from the following in about **125** words : **4**
- (1) Explain the main characteristics of Indian climates.
  - (2) Explain the policy to protect the Wildlife.
  - (3) Describe the factor affecting for increase a sexual difference. (man-woman)
4. (A) Answer any **two** questions from the following in about **100** words : **6**
- (1) How can you do effective use of Lecture method ?
  - (2) Explain the importance of Lesson Planning.
  - (3) State the general objectives of Social Science subject.
- (B) Answer any **one** question from the following in about **500** words. **8**
- (1) Explain the modern concept of Social Science and its importance.
  - (2) Describe the meaning of source method, explain about its advantage and disadvantage.
5. Answer the following questions in short : **14**
- (1) What is a base of Science Technology Development ?
  - (2) When was the Indian Constitution implemented ?
  - (3) Why the 'Rowlett Act' known as a 'Black Act' ?
  - (4) Which places of India are famous for Moti and Zari work ?
  - (5) Give the example of manmade resources ?
  - (6) How many percentage of Indian National income gain from agricultural part ?
  - (7) Indian climate is called which type of climate ?
  - (8) 4th October is observed as which day ?
  - (9) Why there is a need of communication ?
  - (10) Give the examples of developing country.
  - (11) When was the 'East India Company' established in India ?
  - (12) Mention the Psychological sequence of lesson planning.
  - (13) Which method is properly useful for teaching the 'Gandhiji's Life' ?
  - (14) Which are the Aims of teaching of Social Science ?